

Nəzərə almaq lazımdır ki, Fərdi Mühafizə Vasitələri üzrə 89/686/EEC sayılı Təlimata əsasən, respiratorlar III Kateqoriyalı (həyat təhlükəsi hallarında istifadə olunan) qoruyucu vasitələr sinfinə aiddir. Respiratorların seçimi zamanı Risklərin Qiymətləndirilməsi işi olduqca dəqiq aparılmalıdır. Bu zaman diqqət yetiriləcək əsas parametrlər bunlardır:

OEL (Occupational Exposure Limit) - Yol verilən konsentrasiya limiti (hər hansı zərərlə maddənin iş yerindəki havada konsentrasiyasının yol verilən ən yuxarı limiti);

TWA (8 hour Time Weighted Average) - 8 saat period üçün konsentrasiyanın orta qiyməti (8 saatlıq iş günü və ya 40 saatlıq iş həftəsi boyunca insan orqanızminin məruz qaldığı zərərlə maddənin bu müddət ərzində olmuş konsentrasiyalarının orta qiyməti. Əsasən ppm (milyonda bir hissə) vahidi ilə ifadə olunur);

STEL (Qısa-Term Exposure Limit)-ixtiyari 15 dəqiqəlik müddət ərzində konsentrasiyanın orta qiymətinin yol verilən ən yuxarı limiti. Bir sırə hallarda 8 saatlıq iş günü üçün konsentrasiyanın orta qiymətinin yol verilən həddən aşağı olmasına baxmayaraq, hər hansı qısa vaxt üçün orta qiymət yol verilən limitdən yuxarı ola bilər. Bu səbəbdən də zərərlə maddələrin insan orqanızminə etdiyi mənfi təsirini tam nəzarətdə saxlamaq üçün iş günü ərzində bir neçə dəfə müxtəlif 15 dəqiqəlik periodlarda konsentrasiyanın orta qiymətinin hesablanması və onun yol verilən limitlə müqayisəsi vacibdir.

Hesablamlara və mühitin tələblərinə uyğun olaraq təyin edilmiş müdafiə əmsali (APF - Assigned Protection Factors) böyük olan respirator seçilməlidir.

**Bu kateqoriya
özündə aşağıdakı bölmələri
əhatə edir:**

- birstifadəlik respiratorlar
- üz respiratorları
- kartric və filtrlər

Substansiya

Filtrin tipi (Rəng kodu) Təhlükə növü

Qoruyucu vasitənin növü

Qaz və Buxar
EN 14387 & EN 405

A (Qəhvəyi) - Qaynama nöqtəsi $>65^{\circ}\text{C}$ və yaxşı xəbərdarlıq xassələri olan üzvi buxarlar
B (Boz) - Qeyri-üzvi qazlar və buxarlar
E (Sarı) - Turşu qazları və buxarları
K (Yaşıl) - Ammonyak və üzvi ammonyak törəmələri
P (Ağ) - Hissəciklər

Toz, duman,
Metal tüstüsü,
hissəciklər
EN 143 and EN 149

P1, P2, P3 (rəng kodu Ağ)
Hissəciklərə qarşı qorunma

Qaz və Buxar
EN 14387

AX - qaynama nöqtəsi 65°C -dən aşağı olan və yaxşı xəbərdarlıq xassələri olan üzvi birləşmələr

Yarı üz maskaları (xüsusi gözlüklərlə birlikdə istifadə olunmalıdır) / Təhlükənin növünə uyğun filtrlərlə təchiz edilmiş tam üz maskaları. Situasiyadan asılı olaraq hava təmizləyici, hava təchiz edən və təxliyyə üçün respiratorlardan istifadə oluna bilər.

FFP1, FFP2, FFP3 bir istifadəlik / məhdud istifadə müddətləri və ya yarı üz respiratorları / P və ya ABEK nişanlı kartriclərlə təchiz olunmuş tam üz maskaları.

Təhlükənin növünə uyğun filtrlərlə təchiz edilmiş tam üz maskaları.
Situasiyadan asılı olaraq hava təmizləyici, hava təchiz edən və təxliyyə üçün respiratorlardan istifadə oluna bilər.

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi sahəsində Avropa Standartları

EN 136

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Tam üz maskaları. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 137

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Avtonom çalışan, sıxlımlı hava doldurulmuş açıq kontur tipli tənəffüs aparatları. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 140

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Yarı və ya $\frac{1}{4}$ üz maskaları. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 14387

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Qaz əleyhinə olan filtrlər, kombinasiya edilmiş filtrlər.

(əvvəlki EN 371 & EN 141)

Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 143

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Hissəciklərə qarşı filtrlər. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 145

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Avtonom çalışan, sıxlımlı oksigen və ya oksigen-azot ilə doldurulmuş, qapalı kontur tipli tənəffüs aparatları. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 12941

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Kaskalara və kapüşonlara birləşdirilmiş, hissəcikləri mechaniki yol ilə filtrdən keçirən avadanlıqlar. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 12942

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Hissəcikləri mechaniki yol ilə filtrdən keçirəntəm, yarı və $\frac{1}{4}$ üz maskaları. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 149

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Hissəciklərə qarşı yarı üz maskaları. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 14594

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Davamlı şəkildə sıxlımlı hava ilə təchiz olunan tənəffüs aparatları. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 402

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Təxliyyə üçün, avtonom çalışan, sıxlımlı hava ilə doldurulmuş, açıq kontur tipli, klapanla təchiz olunmuş tam üz və ya yarı üz maskallı tənəffüs aparatları. Tələblər, sınaq və markalanma.

EN 405

Tənəffüs orqanlarının mühafizəsi üçün avadanlıqlar. Qazlara və ya qazlara və hissəciklərə qarşı klapanlı filtrlə yarı üz maskaları. Tələblər, sınaq və markalanma.